

ἙΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρώτος

Συνδρομή ἑτησίαι: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσιαι — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

7 Μαρτίου 1876

ἙΘΝΙΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Ἑρμανθεῖσα ὑπὸ Α. Σ. Βυζαντινοῦ.

Συνέχεια καὶ τέλος ἰδί σελ. 129.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ

Ὁ θάνατος.

Ἐρ.—Θὰ ἀποθάνῃς μίαν ἡμέραν. Τὸ γνωρίζεις, σκέπτεσαι περὶ τούτου ἐνίοτε;

Ἀπ.—Τὸ γνωρίζω· ἀλλὰ δὲν πτοοῦμαι παντάπασι.

Ἐρ.—Διατί;

Ἀπ.—Διότι, κατὰ φυσικὸν νόμον, πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ἔχει ἀρχὴν, μέσον καὶ τέλος, τουτέστι γέννησιν, αὐξήσιν καὶ μαρasmus, ὅστις καταλήγει εἰς τὸν θάνατον.

Ἐρ.—Ἄλλ' ἐνίοτε ὁ θάνατος ἐπέρχεται ἐν πλήρει ζωῇ, ἕνεκα νόσου, ἢ τυχαίου συμβάντος. Διατί;

Ἀπ.—Διότι οἱ ἄνθρωποι δὲν τηροῦσι τοὺς μεγάλους νόμους τῆς φύσεως ἐξ ἀμαθίας ἢ ἀμελείας· ἐνίοτε δὲ τυφλοῦνται ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ φονεύουσιν ἀλλήλους, ἀντὶ νὰ παρῶσι χεῖρα βοηθείας ὁ μὲν πρὸς τὸν δέ.

Ἐρ.—Πῶς ἢ ἄγνοια, ἢ ἡ ὀλιγωρία τῶν νόμων τῆς φύσεως δύναται νὰ παράγῃ τόσους πρόωρους θανάτους;

Ἀπ.—Ἐκ τῆς ἀγνοίας ἢ τῆς ἀμελείας τῶν νόμων τῆς υγιεινῆς, ἐγχωρίου τε καὶ διεθνoῦς, προέρχονται αἱ ἐπιδημῖαι, αἵτινες δεκατίζουσι συγχάκις τοὺς λαούς. Ἡ περὶ τὴν τροφήν καὶ πᾶσα ἄλλη κατάχρησις εἶναι πολλάκις ἐπιβλαβέσταται, καὶ φέρουσιν εἰς πρόωρον θάνατον, ἢ εἰς πρόωρον γῆρας.

Ἐρ.—Εἶπες ὅτι δὲν φοβεῖσαι τὸν θάνατον, διότι τὸν θεωρεῖς ἀναπόφευκτον. Ἡ ἀφοβία σου δὲν ἔχει καὶ ἄλλον λόγον;

Ἀπ.—Βεβαίως. Ὁ θάνατος δὲν εἶναι ἀνεπανόρθωτος ὄλεθρος, ἀλλὰ μετάβασις ἀπὸ προσκαιροῦ εἰς αἰώνιον ζωὴν.

Ἐρ.—Πῶς ἠξεύρεις τοῦτο;

Ἀπ.—Μᾶς τὸ διδάσκει ἡ ἱερὰ ἡμῶν θρησκεία· ὑπῆρξε δὲ καὶ ἔκπαλαι ἡ δριμέμφυτος γνώμη πάντων τῶν λαῶν.

Ἐρ.—Ποῖον εἶναι τὸ περὶ τούτου γενικὸν φρόνημα;

Ἀπ.—Σχεδὸν πάντες οἱ λαοὶ τῆς ἀρχαίου-

τητος καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγριοι τοῦ νῦν αἰῶνος δὲν πιστεύουσιν ὅτι διὰ τοῦ θανάτου μηδενίζεται ἢ ὑπάρχεις. Μόνον τὸ γήινον αὐτῆς μέρος ἐπιστρέφει εἰς τὴν γῆν· τὸ δὲ αἶλον, τὸ καλούμενον ψυχὴ, εἶναι ἀδιάφθορον καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ζῇ. Ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ ζωῇ ἡ ψυχὴ εἶναι εὐτυχῆς ἢ δυστυχῆς, ἐὰν ἢ ἐπὶ γῆς ὑπάρχεις ὑπῆρξεν ἀγαθὴ ἢ κακὴ.

Ἐρ.—Παραδέχεται τὸ θρησκευτικὸν τοῦτο δόγμα ἢ φιλοσοφία;

Ἀπ.—Οἱ μέγιστοι φιλόσοφοι ἐβεβαίωσαν τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. Ὁ Σωκράτης ἀπέθανεν ἐν θαυμασίᾳ γαλήνῃ ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι διὰ τοῦ θανάτου τῷ ἠνοίγοντο αἱ πύλαι αἰωνίου ζωῆς, καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς· συνδιαλεγόμενος μετὰ τῶν μαθητῶν του περὶ ἀθανασίας ψυχῆς. Ἡ πίστις αὕτη εἶναι κεχαραγμένη ἀνεξιτήλοις γράμμασιν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν· αὕτη δὲ πληροῖ τρόμου τὸν ἄδικον ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου, καὶ γλυκαίνει τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ ἐναρέτου.

Ἐρ.—Πρέπει νὰ ἐπιθυμῇ τις τὸν θάνατον;

Ἀπ.—Ὅχι· πρέπει νὰ προσπαθῇ τις νὰ ζῇ ὅσον τὸ δυνατόν μακρότερον χρόνον, ὅπως φανῇ ὠφέλιμος εἰς τὴν Πατρίδα του, ἀνταμείβων ἄς ἔλαβε παρ' αὐτῆς εὐεργεσίας. Ὁ Ἕλληνας ὅστις θυσιάζει ἀλόγως τὴν ζωὴν του, πρὶν ἀναθρέψῃ τέκνα καὶ ἐκπληρώσῃ τὰ κοινωνικά του καθήκοντα, εἶναι ἄξιος πάσης μομφῆς.

Ἐρ.—Ἐὰν λοιπὸν σοὶ ἀνετίθετο ἐπικίνδυνος ἀποστολὴ, θὰ τὴν ἠρνείσο, διὰ τὸν φόβον τοῦ θανάτου;

Ἀπ.—Ὅχι, διότι τοῦτο θὰ ἦτον ἀνανδρία· ἡ δὲ ζωὴ, ὅσον καὶ ἂν ᾖ πολὺ τιμωρὸς, δὲν πρέπει νὰ σώζηται ἀντὶ τοιαύτης θυσίας. Ὅταν ἐπιτάσῃ τὸ καθῆκον, δι' οὐδένα λόγον δὲν πρέπει νὰ διστάζῃ ὁ ἄξιος τοῦ ὀνόματος Ἕλληνας. Ἐὰν κινδυνεύουσιν ἀδελφοί μας, ἐὰν ὁ ἄρχων ἐπιστεύεται ἡμῖν τὴν φρούρησιν ἐπικινδύνου θέσεως, τὸ καθῆκον εἶναι ἀπόλυτον· πρέπει νὰ βοηθήσωμεν τοὺς ἀδελφούς μας καὶ νὰ φυλάξωμεν τὴν θέσιν, χωρὶς νὰ ἐξετάσωμεν τί γενήσεται.

Ἐρ.—Οὐδὲ ὅπως λοιπὸν μεριμνᾷς περὶ τοῦ θανάτου;

Ἀπ.—Οὐδὲ ὅπως. Ὁ πολίτης πρέπει νὰ ᾖ πάντοτε ἕτοιμος πρὸς θάνατον καὶ συγχρόνως

νά ἐργάζηται, ὡς ἐάν ἔμελλε νά ἦναι μακροβιώτατος.

Ἐρ.-Ἡ ἀπόκρισίς σου φαίνεται ἀντιφατική. Ἐξηγήθητι.

Ἄπ.-Εἶναι τις ἔτοιμος πρὸς θάνατον, ἐάν δὲν ἐλέγχηται ὑπὸ τῆς συνειδήσεως διὰ κακὴν τινα πράξιν, ἀλλὰ σπεύδει πάντοτε νά διορθῶ τὰ σφάλματα, δι' ὧν ἠδίκησε τοὺς ὁμοίους του, ἢ τὴν πατρίδα, διότι εἰξεύρομεν ὅτι εἶναι λίαν ὀδυνηραὶ αἱ τελευταῖαι στιγμαὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ὑπέπεσεν εἰς τοιαῦτα σφάλματα. Τοῦτο ὅμως δὲν ἐμποδίζει νά ἐργάζηται τις συγχρόνως πρὸς ἄφελος τῆς οἰκογενείας του ἢ τῶν συμπατριωτῶν του, μεθ' ὧν τῆς δυνατῆς ζέσεως καὶ ἐπιμελείας.

Ἐρ.-Πῶς δύναται τις νά μὴ καταληφθῆ ἐξ ἐφόδου ὑπὸ τοῦ θανάτου, τουτέστι νά ἦναι πάντοτε ἔτοιμος πρὸς θάνατον;

Ἄπ.- Διὰ τοῦ καθημερινοῦ ἐλέγχου τῶν πράξεων του. Τὴν πρωίαν, πρὶν ἀρχίσῃ τὸ ἔργον του, καὶ τὴν ἑσπέραν, πρὶν κατακλιθῆ, ἀνερευξά τὴν συνειδήσίν του, ἀνακαλύπτει τὰ σφάλματα ὅσα τυχὸν ἔπραξε, τὰς πλάνας, εἰς ἃς ἐξώκειλε, τὰς ἀδικίας, ὧν ἐγένετο πρόξενος, καὶ ἀποφασίζει τὰ μὲν νά ἀποφύγῃ εἰς τὸ ἐξῆς, τὰ δὲ νά θεραπεύσῃ καθ' οἰονδήποτε τρόπον.

Πόρισμα.

Τί πρέπει νά ἐπαναλαμβάνῃ καθ' ἑκάστην ὁ νέος Ἕλλη.

Ἀποφασίζω ἐκουσίως νά ἐργασθῶ ἀνεन्दότως ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τῆς Πατρίδος. Θά ἀποσκορακίσω πᾶν αἰσθημα μίσους ἢ φθόνου πρὸς τοὺς συμπατριώτας μου, οὓς ἀγαπῶ ὡς ἀδελφοὺς, οἰοιδήποτε καὶ ἂν ὦσι, κατὰ τὴν περιουσίαν, κατὰ τὰ πλεονεκτήματα, κατὰ τὰς ἀρετάς, κατὰ τὰς δοξασίας, διότι εἶναι, ὡς καὶ ἐγὼ, τέκνα τῆς Πατρίδος καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν εὐζωίαν καὶ τὴν πρόοδον αὐτῆς.

Ἐάν μὲ διαφύγῃ θίσιόν τι κίνημα ἢ σφοδρὸς λόγος, ἐάν γίνω αἰτίος ἀδικίας τινὸς οἰαςδήποτε, θά προσπαθίσω ὅλαις δυνάμεσι νά τύχω συγγνώμης διὰ τὴν παρεκτροπὴν μου, ἢ νά ἐπανορθώσω τὴν ἀδικίαν μου.

Θά ἐργασθῶ μετὰ ζήλου καὶ ἀσμένως ἐκτελῶν τὸ καθήκόν μου, καὶ εἰ δυνατόν καὶ πέραν τούτου, ὅπως αὐξήσω ὡς οἶόν τε τὸν πλοῦτον τῆς Πατρίδος.

Θά ὑπακούω εἰς τοὺς γονεῖς μου, εἰς τοὺς διδασκάλους μου, εἰς τοὺς ἀρχηγούς μου, εἰς τοὺς ἄρχοντας, οὐχὶ διὰ τὸν φόβον τῶν ποινῶν, αἰτίνας ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς κακοὺς υἱοὺς, τοὺς κακοὺς γρατιώτας, τοὺς κακοὺς πολίτας, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον ἐξ ἀγάπης πρὸς τοὺς ὁμοίους μου καὶ ἐξ ἔρωτος πρὸς τὴν Πατρίδα, ἢ ἐκπροσωποῦσι.

Θά σέβωμαι πάντοτε τὰς γυναῖκας, διάγων μετ' αὐτῶν, ὡς ἐάν ἦσαν μητέρες καὶ ἀδελφαί μου.

Θά ἐργασθῶ ἀπαύστως πρὸς αὐξήσιν τῶν γνώσεών μου καὶ ἀνάπτυξιν τῶν φυσικῶν χαρακτηρισμάτων μου, ἀσκούμενος ἐν ἐπιστήμῃ, ἀρετῇ καὶ δυνάμει, ὅπως καταστῶ ὡς οἶόν τε χρησιμώτερος εἰς τὴν Πατρίδα καὶ προαγάγω αὐτὴν, τὸ ἐπ' ἐμοί, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ προορισμοῦ τῆς.

Οὐδεμίαν ὑπηρεσίαν θά νομίσω περιφρονητέαν, οὐδὲ φόβος τις θά μὲ ἀποτρέψῃ, ἐάν πρόκηται περὶ τοῦ δημοσίου καλοῦ, ἢ ἐάν κελεύῃ ὁ νόμος, ἢ ἐάν οἱ ἀδελφοί μου ἔχωσιν ἀνάγκην τῆς βοηθείας μου. Ἐκεῖνος, ὃν ἐδελυρὸς ἐγωϊσμός, ἢ ποταπὸς φόβος ἐμποδίζει νά ἐκτελέσῃ τὰ καθήκοντά του, διάγει βίον ἄθλιον καὶ ἄτιμον. Εἶναι μυριάκις προτιμότερον νά ἐκτεθῆ τις εἰς ἔντιμον θάνατον, εὐλογοῦμενος ὑπὸ τῶν συγχρόνων καὶ μακαριζόμενος ὑπὸ τῶν ἐπερχομένων γενεῶν.

Γένοιτο !

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συνίξιμα· ἱδὶ σελ. 131.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΚΑΤΗ

Τὸ ἦπαρ.

Ἄς ἀφήσωμεν τώρα πρὸς στιγμὴν τὸν ἐντερικὸν σωληνᾶ μας, καὶ ἄς ὀμιλήσωμεν ὀλίγον περὶ τοῦ ἥπατος, τὸ ὁποῖον κατασκευάζει τὴν χολήν, καὶ ἐν πρώτοις περὶ τῆς θέσεώς του.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σώματός μας διαιρεῖται εἰς δύο μεγάλα χωρίσματα, ἢ πατώματα οὕτως εἰπεῖν, τοποθετημένα τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, τὸ στῆθος καὶ τὴν κοιλίαν. Ἐκαστον ἐξ αὐτῶν εἶνε ὅλως διόλου διάφορον τοῦ ἄλλου, καὶ ἔχει κατοίκους ἰδιαιτέρους. Εἰς τὸ πρῶτον κατοικεῖ ἡ καρδία καὶ οἱ πνεύμονες, τῶν ὁποίων ἐντὸς ὀλίγου θέλομεν ἰδεῖ τὴν ἐργασίαν· εἰς τὸ δεύτερον διαμένει ὁ στόμαχος, τὰ ἔντερα, καὶ ὅτι ἐργάζεται μαζύ των διὰ τὴν χώνευσιν. Χωρίζονται δὲ τὰ δύο αὐτὰ μέρη δι' ἑνὸς πατώματος, τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται καθ' ὅλον τὸ πλάτος τοῦ σώματός μας, ἀποτελεῖται ἀπὸ μὴν τινα λεπτὸν καὶ τεντωμένον ὡς ὕφασμα, καὶ ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονας *διάφραγμα*. Νομίζω περιττὸν νά σοῦ ἐξηγήσω τὴν λέξιν, διότι τὴν ἔννοεῖς, μὲ φαίνεται, κάλλιστα.

Τὸ ἦπαρ λοιπὸν, περὶ τοῦ ὁποίου σήμερον ὁ λόγος, κρέμαται ἀπὸ τὸ διάφραγμα αὐτὸ ἐντὸς τῆς κοιλίας. Εἶνε δὲ ἀρκετὰ χονδρὸν ὑποκειμένον, τὸ ὁποῖον κατέχει μόνον τοῦ ὅλον τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ κάτω πατώματος, ἀπὸ ἐπάνω μέχρι τοῦ μέρους ὅπου τελειώνουν αἱ μικραὶ ἐκεῖναι πλευραὶ μας, αἰτίνας προστατεύουσι τὴν κοιλίαν καὶ ὀνομάζονται *μαλακαὶ πλευραὶ*.

Ὅσον ὅμως χονδρὸν καὶ ἂν ἦνε τὸ ἦπαρ,